

VIETNAM BİLGİ NOTU

ŞUBAT 2024

GÜNCEL VERİLER

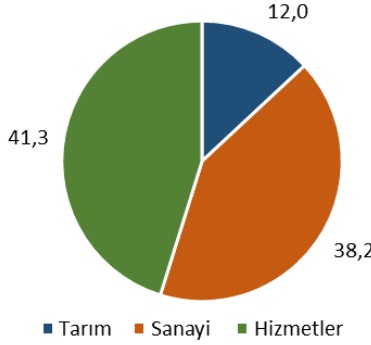
MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

GÖSTERGE	DEĞER	2022	2023	2024
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	406	433	470
Büyüme	%	8,0	4,7	5,8
Nüfus	Milyon Kişi	99	100	101
Kişi Başı Gelir	USD	4.087	4.316	4.636
Enflasyon	%	4,6	4,1	3,4
İşsizlik Oranı	%	2,3	2,1	2,1
Cari Denge / GSYH	%	-0,3	0,2	0,7
Bütçe Dengesi / GSYH	%	0,3	-1,3	-1,7
İhracat	Milyar USD	371,9	350,0*	-
İthalat	Milyar USD	360,7	324,1*	-

Kaynak: IMF Küresel Ekonomik Görünümü Ekim 2023, Trademap
* Aralık 2022-Kasım 2023 dönemi

1. GENEL GÖRÜNÜM

Sektörlerin GSYH Payları (%)

Kaynak: Vietnam İstatistik Ofisi, 2022

Tarih sayfalarında yerini almasıyla birlikte, Çin'in gerek yönetsel gerekse kültürel etkisinin yoğun olduğu Vietnam, 1902'de Fransız sömürgesi haline gelmiştir. 1954 yılında Fransa'dan ayrıldıktan sonra kuzeyi komünist, güneyi ise kapitalist olarak ayrılan ülke 1975'e kadar dış müdahalelere maruz kalmıştır. 1975 yılında kuzey ve güney Vietnam'ın birleşmesiyle bugünkü halini almasına karşın güneyde yaşayan nitelikli işgücü ülkeyi terk etmeye başlamış, Çin'den ve Vietnam'ın kuzeyinden güneyine göçler artmıştır. 2019 Amerikan Topuluğu Araştırması verilerine göre, Amerika Birleşik Devletleri'nde yaklaşık 2,2 milyon Vietnamlı yaşamaktadır. 1979 yılında gıda üretimindeki düşüş, ekonomiyi kriz ortamına sokmuştur. Reformlara rağmen Vietnam ekonomisinin istenilen büyüme oranlarını yakalaması 2000'leri bulmuştur.

Tarımsal üretim genellikle kuzeyde Kızıl Nehir ile güneyde Mekong havzasında yapılmaktadır. Ülkenin orta kesimi şiddetli tayfunlara maruz kaldığı için tarımsal üretim bu bölgede oldukça düşüktür. Tarımın milli gelirdeki payı %12 ile geçmişe nazaran değerini yitirse de kayıt dışı işgücünün %68, kentleşmenin %38 olduğu ülkede istihdamın üçte birini tarım oluşturmaktadır. Ülkede çoğunlukla pirinç üretilirken şeker pancarı, manyok, mısır, fındık yetiştirilen diğer tarımsal ürünlerdir. 2022 yılında, 42,7 milyon tona yakın pirinç üretilmiştir.

ABD ile Çin ticaret gerginlikleri, Çin'de yükselen kişi başı gelir Vietnam gibi kişi başına düşen gelirin daha düşük olduğu ülkeleri öne çıkarmıştır. 2020 yılında salgına rağmen ülkeye gelen yatırım 38 milyar USD seviyesinde olurken imalat sanayine yatırım 15 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Gıda sektörü (dondurulmuş su ürünleri, süt, süt tozu, toz ve hazır kahve gibi) imalat sanayinde öne çıkarken ülkede cep telefonu, batarya, kauçuk imalatı (araba lastiği vb.), çelik çubuk imatları dahil olmak üzere birçok sektörde üretim yapılmaktadır. 2023 yıl genelinde Vietnam'a gelen doğrudan yabancı yatırımların ederi 36,6 milyar USD olurken bir önceki yıla göre %32 yükselmiştir.

VIETNAM BİLGİ NOTU

Maden tarafından bakıldığında, 4,4 milyar kanıtlanmış petrol rezervinin bulunduğu Vietnam'da demir, bakır, titan cevherleri bulunmaktadır. Sanayinin payı inşaat dahil %41,8 seviyesinde olurken madencilik payı 2019-2020 yıllarında % 5-6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

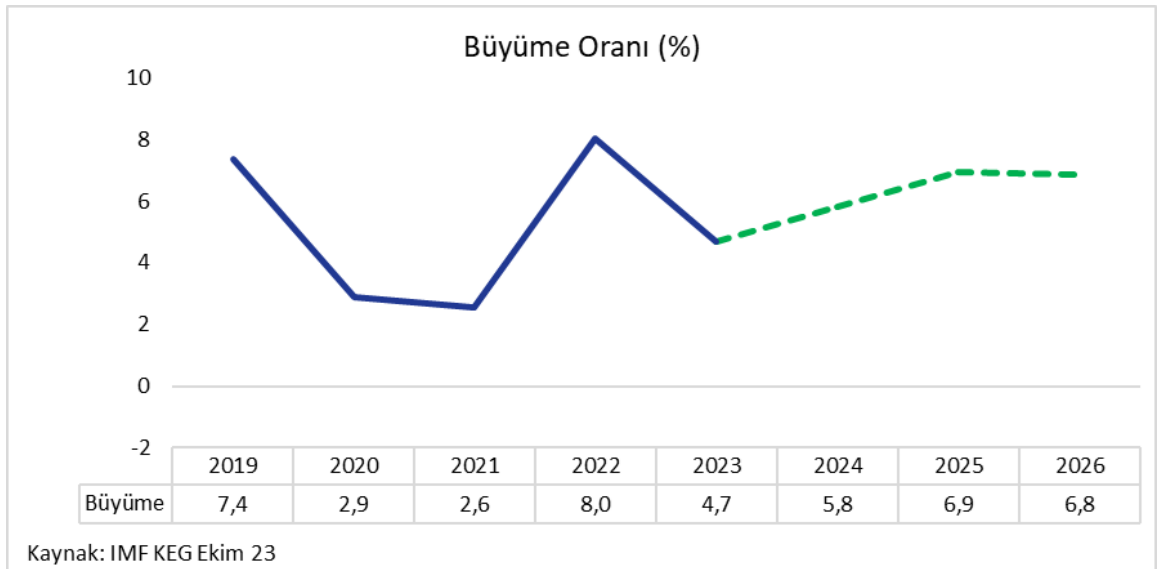
BÜYÜME:

2010 ile 2019 yılları arasında % 6,6 büyüyen Vietnam ekonomisi salgının etkisiyle 2020 yılında %2,9 büyüdü. Tedarik zincirinde yaşanan sıkıntılara rağmen imalat sanayi ekonominin sürükleyicisi olmaya devam etti. İmalat sanayindeki büyüme %5,8 olarak kaydedilirken sanayi yıl geneli %3,98 büyüdü. Madencilik sektörü %5,6, konaklama sektörü ise %14,7 daraldı.

2021 yılında küresel ekonomik toparlanma, henüz iç piyasası ekonomiyi sürükleyici güce ulaşamayan ülkede üçüncü çeyrekle birlikte kapanmalar yaşanması büyümenin yavaşlamasına neden oldu. %2,6'lık büyüme yaşayan ülke ekonomisi 2022 yılında baz etkisiyle %8 büyümüştür.

2023 yılının ilk üç çeyreğinde milli gelir bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,24 büyüdüğü tahmin edilmektedir. Yılın ilk dokuz ayında tarımsal üretimin stabil seyrettiği öngörülmektedir. Sel ve kuraklıkların etkisiyle ormancılık sektörünün daraldığı öngörülmektedir. Sanayi sektöründe büyümenin ilk dokuz ayda %1,65 büyüyerek manşetin oldukça altında gerçekleşmiştir. Öte yandan, toptan ve perakende sektörlerinin bir önceki yıla göre %8,04 büyümesi hem hizmetler sektöründeki büyümeyi tetikledi hem de ekonominin sürükleyicisi oldu.

IMF, Ekim 2023 raporunda Vietnam'ın büyüme beklentisini %4,7 olarak açıklamıştır. Önümüzdeki dönemde, imalat sanayi sektöründeki büyümenin hızlanacağı öngörüsüyle Vietnam ekonomisinin %6-7 bandında büyüyeceği tahmin edilmektedir.

2. SWOT ANALİZİ

Güçlü Yönleri:

Vietnam, 2011-2020 yılları arasında yıllık ortalama %6,0 GSYİH büyümesi ile son yıllarda Asya'nın en hızlı büyüyen ekonomilerinden biri olmuştur. Büyük nüfusu ile Güneydoğu Asya'da üçüncü sırada yer alan ülkede çalışan nüfus önümüzdeki yıllarda artmaya devam edecektir. Ücretler, Çin, Malezya ve Tayland gibi bölgesel emsallere göre daha rekabetçidir. Serbest ticaret anlaşmalarına/topluluklarına katılım yoluyla daha fazla uluslararası ekonomik entegrasyon için bastırılmasının ihracatı hem coğrafi hem de ürün açısından çok çeşitli hale getirebilir.

Zayıf Yönleri:

Vietnam hala yüksek mali açıklardan ve yüksek kamu sektörü borcundan zarar görmekte, bu durum ekonomiyi küresel ekonomik belirsizliklere karşı savunmasız bırakmaktadır. Mali açık, geri çekilmesi zor olabilecek sosyal sübvansiyonlara bağlıdır. İhracat ve imalat sektörleri için büyük ölçüde ithal girdilere bağımlıdır. Bu durum, ihracat rekabet gücünü zayıflatabilecekken ekonomiyi döviz oynaklığına karşı daha savunmasız hale getirebilir.

Fırsatlar:

DTÖ üyeliği ve ASEAN ekonomik entegrasyonu Vietnam'a hem dış pazarlara hem de sermayeye daha fazla erişim sağlarken Vietnamlı işletmeleri artan dış rekabet yoluyla daha güçlü hale getirmesi beklenmektedir. Hükümet, kamuya ait işletmelerin özelleştirilmesi, bankacılık sektöründeki yüksek düzeyde sorunlu kredilerin ele alınması ve bankacılık sektörünün serbestleştirilmesi de dahil olmak üzere piyasa reformlarında ilerlemeye devam etmektedir. Kentleşme, uzun vadeli büyümenin itici gücü olmaya devam edecek gibi gözükürken Birleşmiş Milletler, kentsel nüfusun 2013 yılında nüfusun %32'sinden 2040'ların başında %50'nin üzerine çıkacağını tahmin etmektedir.

Tehditler:

Enflasyonun 2014'te düşmesine rağmen, Vietnam Devlet Bankası'nın bu cephedeki rehaveti, makroekonomik istikrara yönelik aşağı yönlü riskler oluşturmaya devam edebilir. Çin ile Güney Çin Denizi üzerindeki anlaşmazlıklar nedeniyle siyasi gerilimlerin tırmanma ihtimali, Çin ile derinleşen ticaret bağları da göz önüne alındığında ekonomi üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olabilir. Hükümet yabancı yatırımcılara devretme konusunda temkinli olmaya devam ettiğinden, piyasa reformları çok daha yavaş ilerleyebilir.

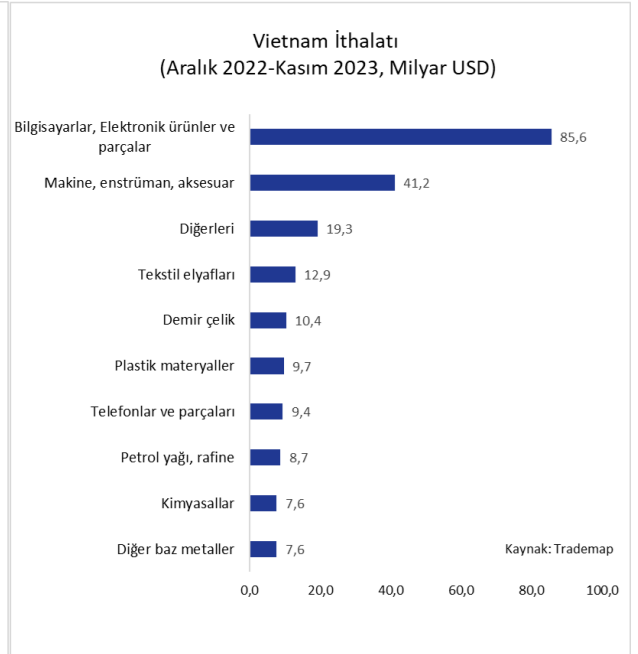
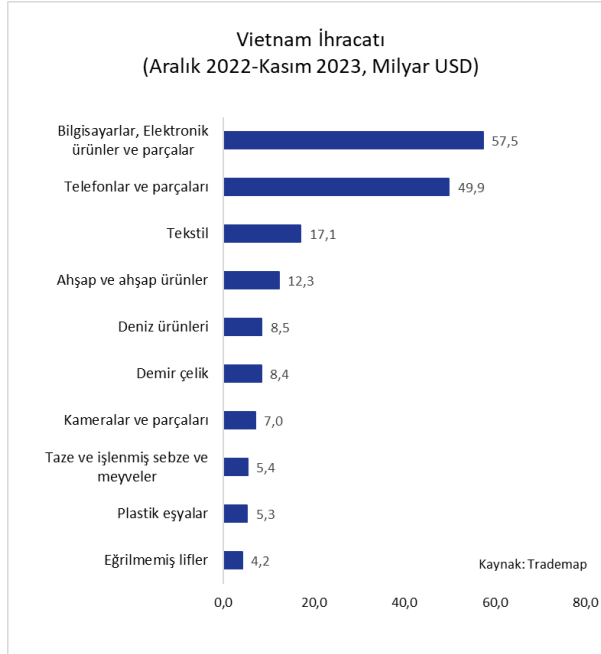
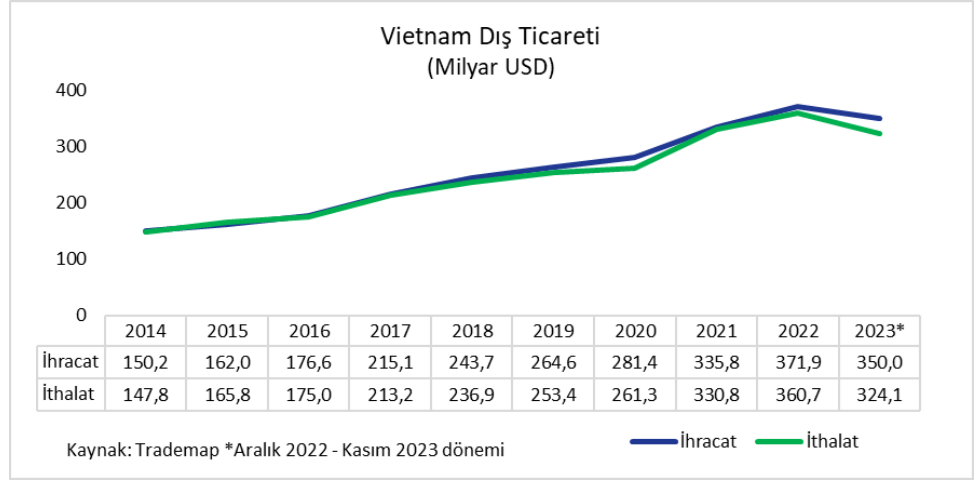
3. DIŞ TİCARET

2014 yılında 300 milyar USD dış ticaret hacmine sahip olan Vietnam 2022 yılında 733 milyar USD dış ticaret hacmine ulaşmıştır. Oldukça dengeli bir dış ticarete sahip ülke öncü verilere göre, Aralık 2022 ile Kasım 2023 arasındaki on iki aylık süreçte 350 milyar USD ihracat yaparken 324 milyar USD ithalat yapmıştır.

Vietnam ihracatının %30'unu bilgisayarlar, elektronik ürünler ve parçalar, telefonlar ve parçalarından ithalatının ise %40'ını bilgisayarlar, elektronik ürünler ve parçalar, makine, enstrüman, aksesuardan gerçekleştirmektedir.

Ahşap ve ahşap ürünler, deniz ürünleri, demir çelik ülke ihracatında öne çıkan diğer sektörler olurken tekstil ihracatı Aralık 2022 ile Kasım 2023 arasında 17 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bilgisayarlar, elektronik ürünler ve parçalar sektöründe net ithalatçı olan ülke Aralık 2022 ile Kasım 2023 arasında 28 milyar USD açık vermiştir.

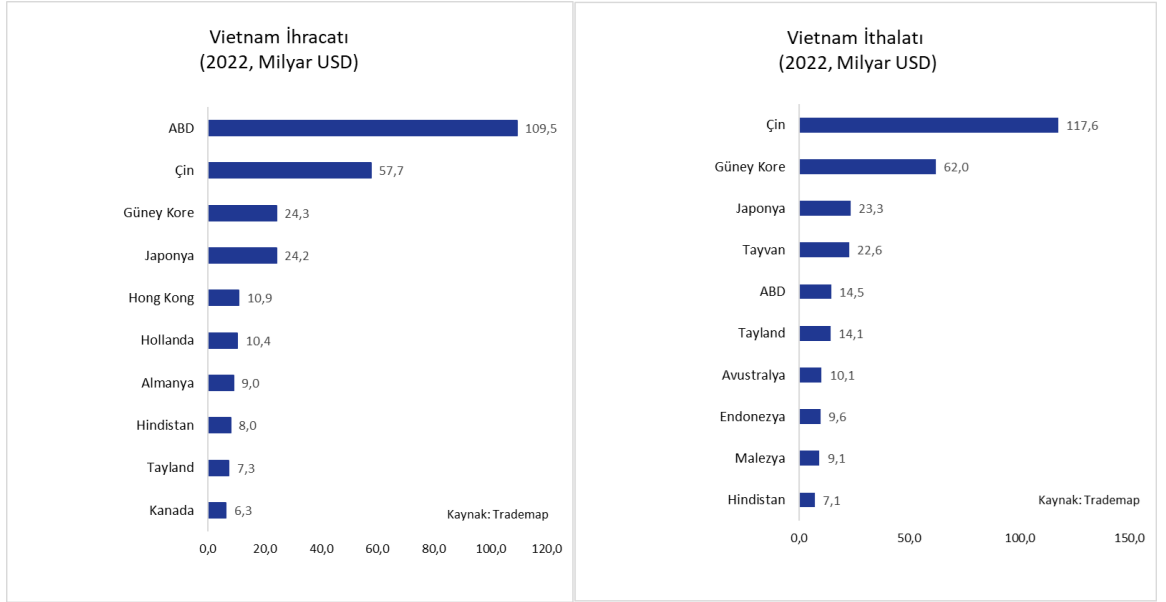

VIETNAM BİLGİ NOTU

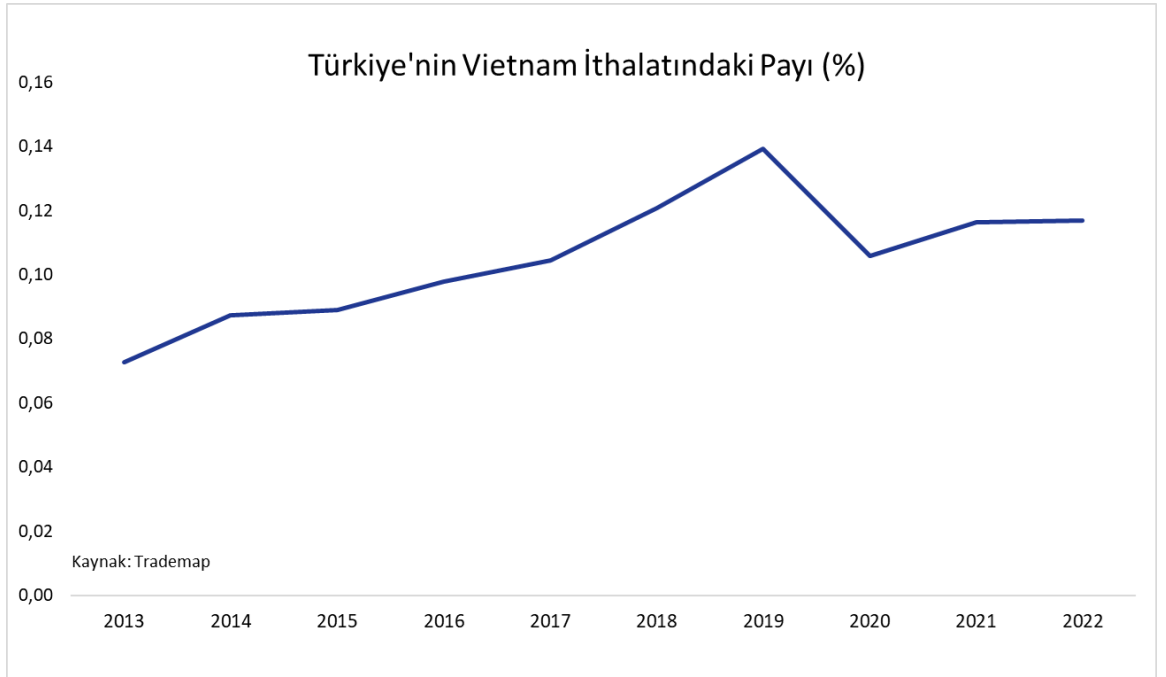

2021 yılı verilerine göre, ABD, Çin Güney Kore ve İspanya; Vietnam'ın ihracatında öne çıkan ülkeler olmuştur. 2023'ün ilk on bir ayına ilişkin öncü verilere göre ABD'ye ihracat 88 milyar USD (Vietnam'ın ihracatında payı: %27) olurken Çin'e ihracatı 56 milyar USD (Vietnam'ın ihracatında payı: %17) seviyesinde olmuştur.

2021 yılı verilerine göre, Çin 117,6 milyar USD ile Vietnam ithalatının %33'ünü oluştururken Güney Kore 62 milyar USD (yani %17'lik pay) ile öne çıkmaktadır. 2023'ün ilk on bir ayında öncü verilere göre, Çin'den ithalatı 100 milyar USD olurken Güney Kore'den ithalat ise 48 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Vietnam ithalatından aldığı pay 2013 yılında %0,1'in altında iken 2019 yılında %0,14'e kadar yükselmiş, 2022 yılında ise %0,11 olmuştur.

4. TÜRKİYE İLE TİCARET

Türkiye, Vietnam ile ticaretinde net ithalatçıdır. Türkiye'nin Vietnam'a dış ticaret açığı 2017 yılında 2,4 milyar USD seviyesine kadar yükselirken 2020 yılında 1,1 milyar USD seviyesine kadar gerilemiştir. 2021 yılında Türkiye'nin Vietnam'a ihracatı bir önceki yıla göre %38 artarak 337 milyon USD olurken Türkiye'nin Vietnam'dan ithalatı aynı dönemde %15 artarak 1,6 milyar USD olmuştur. Böylelikle, Türkiye ile Vietnam arasındaki dış ticaret hacmi 1,9 milyar USD, Türkiye'nin Vietnam'a dış ticaret açığı da 1,2 milyar USD olmuştur.

2022'de ise Vietnam'a olan ihracat bir önceki yıla kıyasla yalnızca %2 artarak 343,8 milyon USD'ye yükselirken aynı dönemde ithalat %32 artarak 2 milyar USD üzerine çıkmıştır. Böylece, dış ticaret hacmi 2,4 milyar USD olurken dış ticaret açığı 1,7 milyar USD ile 2015 yılından bu yana en yüksek seviyesine yükselmiştir.

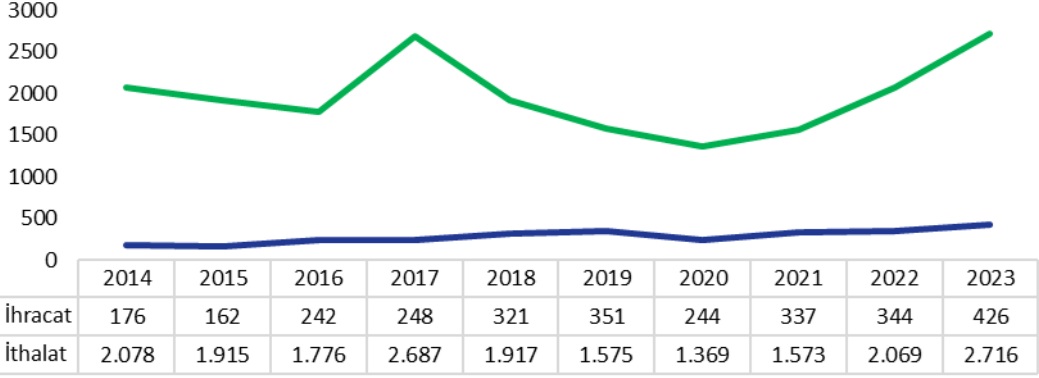
Türkiye'nin Vietnam'a ihracatında makineler, balıklar/deniz canlıları, inorganik kimyasallar öne çıkarken Türkiye'nin Vietnam'dan ithalatının %40'ını elektrikli cihazlar oluşturmaktadır.

Ticaret ve Yatırımda Öne Çıkan Sektörler:

Son yıllarda elektrik üretimindeki artışa rağmen üretimde hidrolik enerji payının yüksek olması ve üretimin yağışlara bağımlılığı Vietnam'da enerji açığına neden olmaktadır. Yıllık elektrik talebi artışının %9 olduğu ülkede hükümet doğal gaz ve kömür santralleri ile elektrik üretmek için yatırımlar yapmaktadır. Özel sektör yatırımları ve DYY ülkedeki sanayi üretiminin itici gücü olduğu göz önüne alındığında Vietnam'da bahsedilen alanda yatırım fırsatlarının olabileceği düşünülmektedir.

ITC hesaplamasına göre, Türkiye'nin Vietnam'a olan ihracatında çelik rulo/sıcak mamul demir ürün grubunda 25 milyon USD, örme mensucat ürün grubunda 13 milyon USD, binek otomobil sektöründe 12 milyon USD ve elektrik iletkenleri ürün grubunda 11 milyon USD potansiyel mevcuttur.

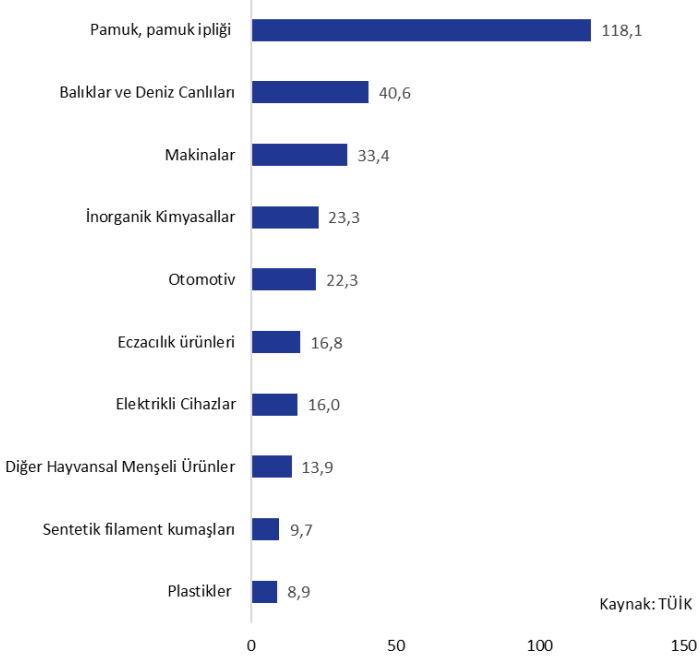
Türkiye Vietnam Dış Ticareti (Milyon USD)

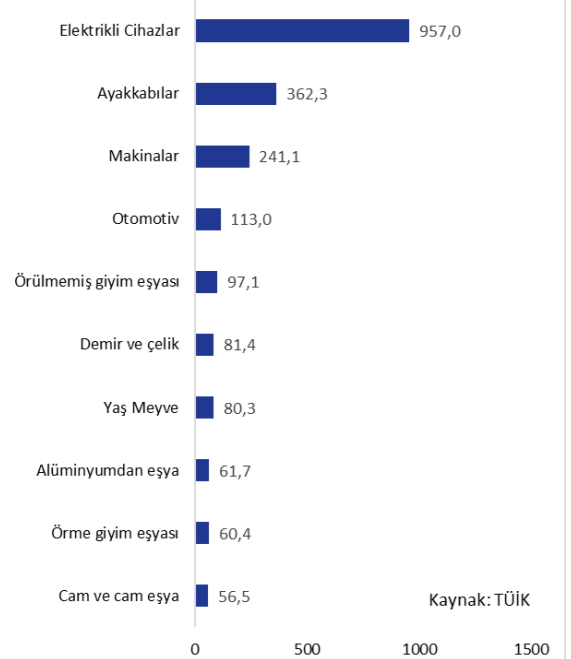
Kaynak: TÜİK

— İhracat — İthalat

Türkiye'nin Vietnam'a İhracatı (ÖTS, Milyon USD, 2023)

Türkiye'nin Vietnam'dan İthalatı (ÖTS, Milyon USD, 2023)

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

[X](#) [@](#) [in](#) [v](#) [f](#) deikiletisim | [X](#) [v](#) deikint